

Монгол Улсын Их Сургууль
Олон Улсын Харилцаа, Нийтийн Удирдлагын Сургууль

“Resilience in Public Administration”

нэр томъёог хэн сайн мэдэх вэ?

Бэлтгэсэн:
Ц.Алтансүх
Б.Буянзаяа
Б.Батхишиг

2019-2020 оны хичээлийн жил

Агуулга

2

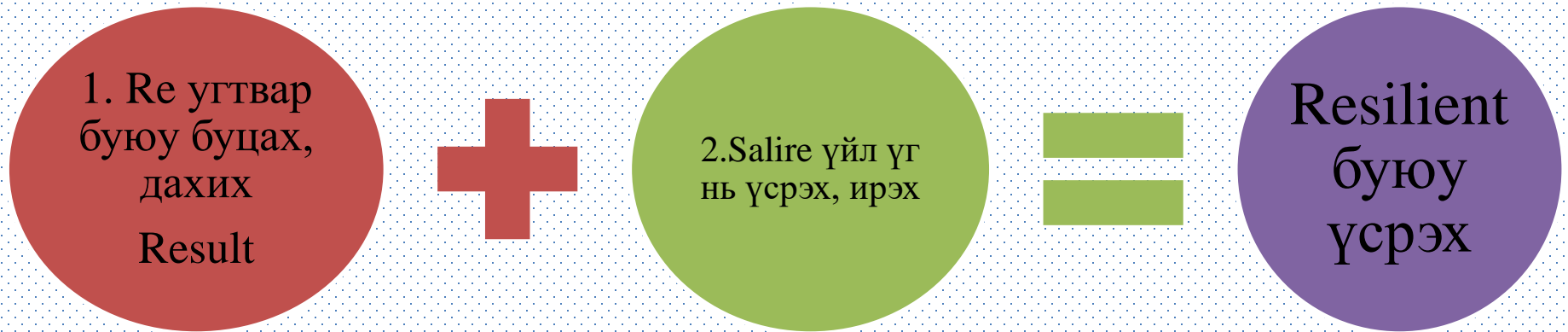
- ✓ Resilience – гэж юуг хэлэх вэ?
- ✓ Resilience буюу уян хатан чанар тэсвэртэй байдал
- ✓ Уян хатан байдал- Нийгмийн Шинжлэх ухаанд
- ✓ Уян хатан байдлын тухай ойлголт
- ✓ Төрийн удирдлагын уян хатан байдал
- ✓ Public administration
- ✓ Дүгнэлт

Resilience – ГЭЖ ЮУГ ХЭЛЭХ ВЭ?

3

Resilience гэдэг ойлголт нь **Латин хэлний resili(ēns)** буюу монгол хэлнээ утгачилбал:

<https://www.dictionary.com/browse/resilience>

<https://www.merriam-webster.com/dictionary/resilience>

Resilience буюу уян хатан чанар ТЭСВЭРТЭЙ байдал

4

✓ Анх 1620-1630 онд хэрэглэгдэж эхэлсэн.

Resilience буюу уян хатан чанар, тэсвэртэй байдал нь орчин үед бөхийлгөж, шахсан эсвэл сунгасны дараа анхны хэлбэр, байрлалдаа буцаж орох хүч, чадвар, уян хатан байдал буюу аливаа биетийн физик шинж чанарыг илэрхийлдэг.

Merriam webster толь бичигт resilience хэмээх нэр томъёог - ямар нэгэн муу зүйл тохиолдсоны дараа илүү сайжрах, өөрчлөлт азгүйтэлд дасан зохицох, даван туулах чадвар хэмээн тодорхойлсон байна.

Resilience буюу уян хатан чанар тэсвэртэй байдал гэж юу вэ?

5

Монгол хэлний их тайлбар тольд уян хатан чанарыг:

1. Төмөр зэрэг хатуу зүйлийн нугарч хугарах чанар
2. Хүний хэрэг явдалд хүлээцтэй наанатай, цаанатай хандах чанар хэмээн тодорхойлсон бол **Болор тольд уян хатан чанар хэмээн утгачилжээ.**

Resilience/ Уян хатан, тэсвэртэй чанар

6

Уян хатан, тэсвэртэй чанар(resilience) нь Төрийн удирдлагын салбарт нэвтрэн хэрэглэгдэж байгаа бөгөөд гүйцэтгэх эрх мэдлийн байгууллагууд асуудал, хүндрэл бэрхшээлийг даван туулахын тулд тэсвэртэй ажиллах хүч шаардагддаг хэмээн судалгааны зарим нэг бүтээлүүдэд тусгагдсан байдаг.

Уян хатан байдал- Нийгмийн Шинжлэх ухаанд

7

Уян хатан байдлын тухай ихэнх тодорхойлолтууд нь цочрол, гайхширлыг даван туулах чадвартай холбоотой байдгаас гадна үндсэн ойлголтын төрлүүд байдаг.

✓ Тодорхой байр сууриас хамааран уян хатан, тэсвэртэй байдал нь 2 хэмжээсээр ангилагддаг.

1. Уян хатан байдлын объект гэж юуг хэлэх вэ?

Уян хатан байх гэж юу вэ?

- Нийгмийн чиг үүрэгт хамааралтай уян хатан байдал
- Төрийн удирдлага, төрийн байгууллага, хүний нөөцийн бүтэц.

2. Хэзээ, ямар зүйлсийг уян хатан гэж тооцох вэ?

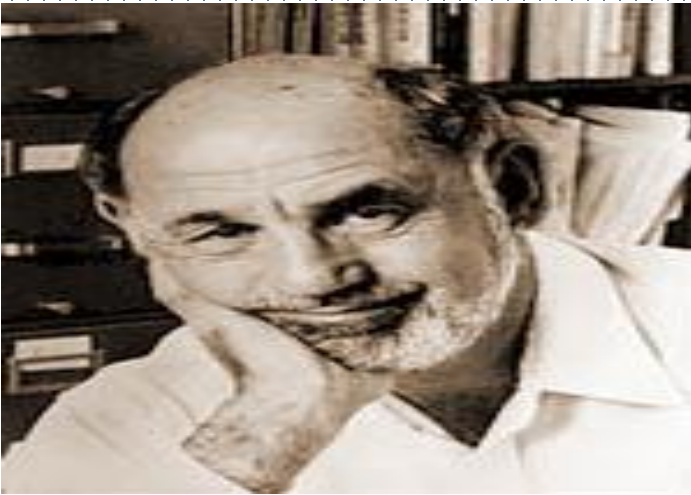
- Байгууллага, олон нийтийн эрсдлийг даван туулах чадвар
- Сэргээх чадвар
- Дасан зохицох чадвар

Уян хатан байдлын тухай ойлголт

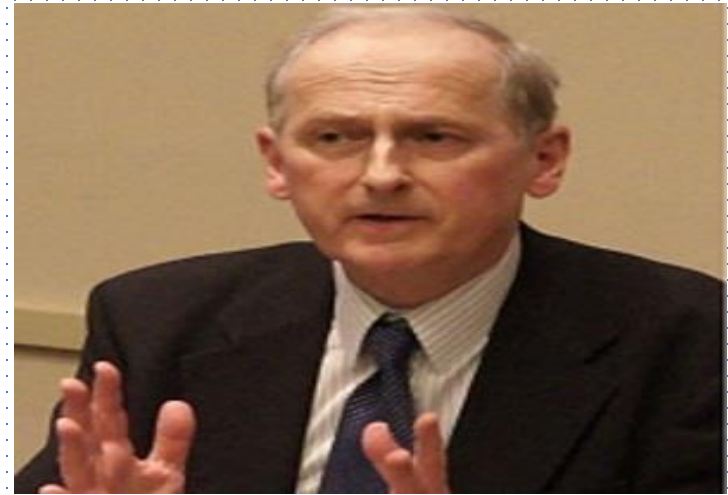
8

Төрийн захиргааны судалгаан дахь уян хатан байдлын тухай ойлголт 1980-аад оны сүүл үеэс үүсчээ.

Aaron Wildavsky(1930-1993)

1988 онд Аюулгүй ажиллагааны сонгодог арга нь орчин үеийн нийгэм дэх эрсдэлийг шийдвэрлэхэд чиглэсэн 2 үндсэн стратеги байдаг.

Christopher Hood 1947

1991 онд төрийн удирдлагын тогтолцоог үнэлэх 3 үндсэн хэлбэр байдаг.

Төрийн удирдлагын тогтолцоог үнэлэх

3 хэлбэр

9

Сигма

- Захиргааны удирдлагын үр ашиг
- ХЭМНЭЛТ

Детта

- Шударга ёс
- Хууль ёсны байдалд итгэх итгэл

Лямбда

- Дасан зохицох чадвар

Төрийн удирдлагын уян хатан байдал

10

- Төрийн удирдлагын уян хатан байдал бий болоход нийгэм-экологийн систем(SES)-ийн үзэл санаа чухал нөлөө үзүүлсэн.
- Олон орны засгийн газруудад урьдчилан таамаглах боломжгүй төвөгтэй нөхцөл байдал бий болоход найдвартай байдал, бат бөх байдлын хэрэгцээ шаардлагатай байна.
Жишээ нь: эдийн засгийн хямрал тохиолдоход ямар арга хэмжээ авах талаар тодорхой ойлголт байхгүй байна.

Төрийн удирдлагын уян хатан байдал ба төрийн албан хаагч

11

- Төрийн байгууллагын үйл ажиллагаа нь төрийн байгууллагын хүний нөөц дээр тулгуурладаг.
- Уян хатан, тэсвэртэй байдлын тодорхойлолтууд нь харилцан адилгүй ч төрийн удирдлагын хувьд төрийн үйлчилгээг үзүүлэх, төрийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд гол цөм болох албан хаагчид нь сорилт, бэрхшээлтэй учирсан ч түүнд дасан зохицох, тэсвэртэй байх, тасралтгүй хөгжих чадварыг эзэмших хэрэгтэй гэсэн санааг давхар агуулж байна.

Public administration

12

Төрийн
удирдлагын уян
хатан, тэсвэртэй
байдал уу?

Нийтийн
удирдлагын уян
хатан, тэсвэртэй
байдал уу?

Public- нэршлийн хувьд нийтийн хэмээх утгыг агуулдаг бөгөөд ардчилал хөгжсөн орнуудад иргэд нь төрийн эрх мэдлийг төлөөллийн журмаар хэрэгжүүлдэг.

- ✓ Төр бусдаас давуу эрхтэй холбоо бус иргэд олон нийт давуу эрхтэй хэмээн public гэх ойлголтод шилжсэн.

ДҮГНЭЛТ

13

Resilience in public administration хэмээх ойлголт нь:

1. Нийтийн удирдлагын салбарыг хямралын үед үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулах чадвартай байлгах;
2. Хямралаас гарах нөхцлийг байгууллагын бүтэц, бүрэн бүтэн байдалтай уялдуулах;
3. Хямралын үед үйл ажиллагаа, бүтцийг тогтвортой байлгаж хямралын дараа хэвийн байдалдаа хурдан орох ойлголтыг тус тус агуулж байна.

Ашигласан материал

14

- Цогтоо. Ш “Нийтийн захиргаа удирдлага, эрх зүй”.УБ.2011
- <https://www.dictionary.com/browse/resilience>
- <https://www.merriam-webster.com/dictionary/resilience>
- <https://mongoltoli.mn/dictionary/lists/уян%20хатан%20байдал>
- <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1540-6210.2010.02147.x>
- https://www.academia.edu/26075202/Resilience_and_Public_Administration_Implications_for_the_New_Political_Governance_in_Canada
- https://www.academia.edu/35189823/RESILIENCE_THINKING_LESSONS_FOR_PUBLIC_ADMINISTRATION

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА